

BITFITTER BIANCA LODEWEEGS:

‘Toverbitten bestaan niet’

Bitfitter Bianca Lodeweegs staat naast een indrukwekkende stapel dozen met bitten van verschillende maten, modellen en materialen. "Ik heb geen toverbit bij me", waarschuwt ze. Toveren kan Bianca namelijk niet, maar ze weet wél precies waar je op moet letten als je een nieuw bit wilt kopen.

Tekst: Tessa van Daalen • Fotografie: Fleur Louwe

Er zijn paarden met veel ruimte in de mond of juist weinig, kleine of grote lippen, een dikke of dunne tong, gevoelige lagen of niet. Bitfitter Bianca Lodeweegs uit Uddel merkt dat er nauwelijks naar die eigenschappen van de paardenmond wordt gekeken. "Er hangt bij veel paarden een bit in de mond dat rechtstreeks van het rek van de ruitersportzaak komt. Het hoofdstel wordt een beetje versteld, zodat het een soort van 'past'. Of iemand heeft nog een beetje liggen dat je een weekje mag proberen. Inmiddels weet ik beter. Zo moet het niet." Bianca is ook instructeur en paardenmasseur en kijkt verder dan alleen het bit. "Rij-technische achtergrond en kennis van de spieren vind ik belangrijk. Ik heb fijne bitten in mijn koffer, maar daar kun je niet ieder probleem mee verhelpen. Als een paard een rugprobleem heeft, het zadel niet goed ligt of als er qua rijden iets mis is, kan zelfs het best passende bit ter wereld dat niet verhelpen. Ik verkoop in zo'n geval dus ook geen bit. Als de problemen zijn verholpen, kom ik wel weer terug."

TOEGESTANE LIJST

Bij een bitfittersessie heeft Bianca vijf verschillende merken bitten bij zich, maar ze kan alles bestellen. Ze werkt met verschillende materialen en modellen. Kunststof, salox en sweet iron zijn populair, nvs gebruikt ze minder. "Salox is een metaallegering zoals auringan. Het krast eerder doordat het zo zacht is, maar paarden vinden het wel erg fijn." Qua modellen is de lijst van toegestane bitten voor wedstrijden behoorlijk beperkend. Bianca is kritisch. "De KNHS heeft per 1 april een nieuw reglement, dat levert veel onduidelijkheid op. Ik krijg daar veel vragen over. Er staan plaatjes in het reglement en er

LET OP DE PIJLTJES

Veel merken hebben op één zijkant van het bit of op de bitring een merkje. Dit hoort aan de linkerkant te zitten. Bianca komt regelmatig ruiters tegen die het bit verkeerd om hebben.

OVER BIANCA

Nadat ze met haar studie fysiotherapie stopte, werd Bianca Lodeweegs instructeur, dressuurjurylid en paardenmasseur volgens de Jack Maegher-methode. Ze volgde de opleiding van de International Association of Equine Bit Fitting en is sinds twee jaar bitfitter. Bitten hadden altijd al haar interesse. "Als een paard een plek onder het zadel heeft of last heeft van zijn rug, zien we dat en besteden we daar aandacht aan. Maar veel mensen hangen dagelijks een bit in de mond en kijken er nauwelijks naar. De mond is een vergeten gedeelte.

Zo vijftien jaar geleden werd de paardentandarts populair. Dat vond iedereen in het begin gek. Inmiddels is het gelukkig al meer ingeburgerd en dat vind ik ook echt noodzakelijk. Nu nog aandacht voor dat stuk ijzer in die mond."

wordt vermeld dat de afgebeelde bitten in kunststof, leer, metaal, ongebroken, bustrens en watertrensuitvoering mogen worden gebruikt. Maar er zijn tegenwoordig zoveel modellen en materialen in de handel dat je met deze lijst de lading niet dekt. Een voorbeeld? Er staan blauwe bitten in, dat is sweet iron. Die verkleuren echter door gebruik. Weet een jury dat? Het zou handiger zijn als de KNHS omschreef welke bitten

den lopen fijner op een ander tussenstuk of meer anatomisch en afgeplatte zijhelften. Bianca heeft echter ook veel succes met de superflexibele ongebroken kunststof bitten. "Zeg geen stang", waarschuwt ze. "Dat klinkt veel te onvriendelijk, terwijl dit een superzacht beetje is. Praat liever over een ongebroken trens. Het geeft stabiliteit in de mond. Paarden accepteren het makkelijk en tonen met dit bit veel lichaamsgebruik. Ze kauwen het

'Je moet het bit echt proberen en niet zomaar iets aanschaffen'

niet mogen." Om problemen te voorkomen, werkt Bianca voornamelijk met toegestane varianten. "Ik heb er misschien twee bij me die niet op de lijst staan, maar dat zeg ik er uiteraard bij als ik die probeer."

ZEG GEEN STANG

De dubbelgebroken bitten van salox in een bustrensuitvoering of als watertrens zijn het meest populair. Er zijn modellen met een klein tussenstukje in de vorm van een schildpadje, waardoor beide helften van het bit mooi symmetrisch in de mond liggen. Sommige paar-

niet stuk, er zit een dunne, metalen kern in. Deze bitten worden in Nederland vervaardigd, zodat we zeker weten dat er geen rare stoffen in zijn verwerkt." Enkelgebroken bitten heeft ze wel, maar die komen bijna nooit uit de koffer. "Door de ligging van de scharnier krijg je een korte en een lange kant. Dat werkt ongelijk in op de mond van het paard en dat zie je terug."

TONGPROBLEMEN

Bianca begint iedere sessie met een inspectie van de paardenmond en vindt vaak »

Bianca Lodeweegs begint iedere passessie met een grondige inspectie van de paardenmond en vindt daarbij regelmatig wondjes en kapotte mondhoeken.

wondjes en kapotte mondhoeken. Ook beschadigingen aan de lagen komen regelmatig voor. "Ik schrik daar wel van." Ze ziet veel paarden die moeilijk nageeflijk te rijden zijn. "Daarom zeg ik er altijd bij dat ik geen toverbitten heb. Ik geef het aan als ik rijtechnische problemen zie. Sommige ruiters leggen de lat erg hoog qua verwachtingen. Vooral als ze van trens naar stang en trens willen. Daar rijd je meestal niet zo mee weg. Een paard moet eerst leren zijn achterhand meer te gaan dragen en het lichamelijke aankunnen. Dan kun je met de juiste bittencombinatie iets meer 'lift' creëren. Maar ik kan een paard dat 'op zijn kop loopt' niet met een ander bit bovenin krijgen."

Bij tongproblemen krijgt het bit vaak de schuld, terwijl dat lang niet altijd de oorzaak is. "Het verbaast me dat zo weinig mensen weten dat de reactie van de mond bijna altijd een uiting is van een probleem in de achterhand. Omdat ruiters het vóór zien en voelen, denken ze vaak dat het daar ook vandaan komt. Het gaat echter om het ondertreden van de achterhand. Als dat niet goed gaat, én er ook nog een ruitershand in de weg zit, kan een paard zijn tong uitsteken. Het is een hele keten, een kettingreactie." Als het probleem nog niet te lang speelt, kan Bianca in veel gevallen wel iets doen bij tongproblemen. "Een passend bit helpt, mits het probleem nog geen gewoonte is geworden."

BLOKKERING

Passessies verlopen soms verrassend. Het komt voor dat goed passende reguliere bitten het net niet helemaal zijn en een paard super loopt op een minder voor de hand liggende keuze. "Dat maakt het juist zo interessant. Je moet het bit echt proberen en niet zomaar iets aanschaffen. Ik wil altijd zelf meekijken. Soms heeft een ruiter een subliem gevoel en loopt het paard met zijn kin op zijn borst en zijn mond open. Uiteraard verkoop ik dat bit dan niet."

ZOEK EEN ZACHTER BIT

Bij lastige en sterke paarden wordt snel naar scherpere, agressieve bidden gegrepen. Bianca pleit ervoor om juist een paar stappen terug te doen en een zo zacht mogelijk bit te zoeken. "Het probleem is dat veel mensen dat niet durven, omdat ze bang zijn dat ze dan geen controle meer hebben. Maar paarden reageren juist heftig bij pijn. Een vriendelijker bit geeft vertrouwen, waardoor een paard zich meer openstelt voor de hulpen van de ruiter."

Paarden die te los zijn qua verbinding, hebben baat bij een bustrens voor meer stabiliteit. Zijn ze daarbij ook 'rommelig' met hun mond, dan heeft een ongebroken mondstuk de voorkeur. Paarden die zich sterk maken, gaan vaak beter op een watertrens, die losse, beweegbare ringen heeft. Bij mondhoekproblemen is dat juist weer taboe. Treedt een paard niet makkelijk door met de achterbenen en houdt hij zijn lichaam vast, dan werkt een flexibele, ongebroken trens meestal prettig. Die werkt meer op de tong dan op de lagen. "Dat heeft te maken met de werking van het tongbeen. Ik heb een bijscholing gedaan, waarbij een dood paard werd ontleed. Er werd een bit in gedaan en we mochten het achterbeen bewegen. Je voelde het gewoon stokken. Hoe flexibeler het bit, hoe minder blokkering. Dat maakte zo'n indruk op me. Ruiters moeten beseffen dat een ongebroken bit van zacht materiaal vriendelijk is. Maar je moet het wel per paard bekijken en nu niet massaal met zijn allen naar de winkel rennen voor zo'n bit."

PASVORM

Een paar jaar geleden werd aangetoond dat dikke bidden een stuk minder prettig voor

een paard zijn dan altijd werd gedacht. Bianca wil dat graag nuanceren. "Het flexibele kunststof bit dat ik hier heb is twintig millimeter, dus best dik. Toch geven veel paarden aan dat ze dit prettig vinden. Ik kijk altijd naar de ruimte in de mond en de vorm van het hoofd." De breedte komt vrij precies, daarmee worden fouten gemaakt. "Een bit moet niet uitsteken aan de zijkanten. Daardoor beweegt het meer heen en weer, wat frictie in de mondhoeken geeft en onrust veroorzaakt. Vooral watertrenzen zie ik vaak te breed, juist omdat mensen bang zijn dat de ringen wondjes veroorzaken. Maar dat geeft dus meer kans op beschadiging." Er is ook veel onduidelijkheid over de breedtematen van de stang en trens. "Ook hierbij is de vorm van de mond leidend. Als het paard de stang en trens in heeft, voel ik altijd of ik mijn vinger tussen beide bidden kan leggen, zonder dat hij wordt geplet. Dan is de onderlinge afstand goed. De bidden mogen elkaar niet raken, maar er mag ook weer niet zoveel ruimte zijn dat het paard de tong tussen de bidden kan doorsteken.

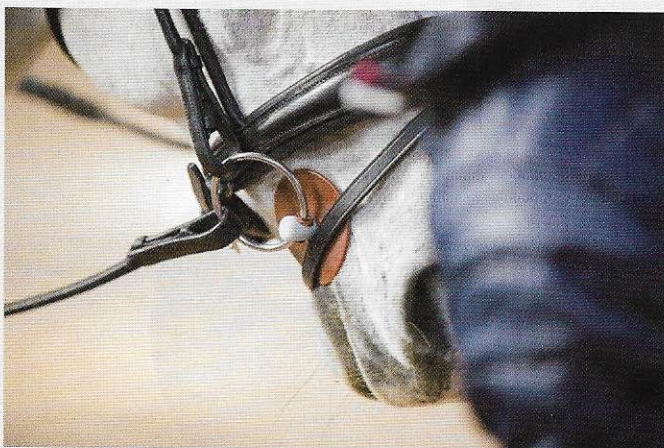
Een bit moet zo hoog worden gehangen dat het hoofdstel nog makkelijk over de oren

kan. Maar bungelt het bit en kun je het door de mond halen, dan hangt het te laag. "Eén plooi in de mondhoek is meestal goed, maar het is vooral een kwestie van kijken." Vergeet ook het hoofdstel niet. "Het bit kan nog zo goed zijn, ook dat moet goed zitten, met een passende neusriem die geen puntbelasting geeft. Aan beide zijden verstelbaar heeft de voorkeur", besluit Bianca. 🐾

BEL DE BITFITTER ALS:

- je paard zijn tong bij herhaling over het bit gooit.
- hij onrustig is met zijn mond of deze open houdt.
- de aanleuning onrustig is.
- je paard erg tegen de hand is.
- de mondhoeken kapot gaan.
- de aanleuning ongelijk is.
- je wilt weten of je goed bezig bent.

Kijk voor een gediplomeerd bitfitter op www.iaebf.com

Dit is een ongebroken kunststof trens. Dit is volgens Bianca een superzacht bitje dat paarden makkelijk accepteren.

Een bit moet zo worden gehangen dat het hoofdstel makkelijk over de oren kan. Bungelt het bit en kun je het door de mond halen, dan hangt het te laag.